„Danskeren",
et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det dansk Folk i Amerika,
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

„Danskeren" udgaar hver Tirsdag og Fredag
Pris pr. Aargang.
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.
Alle Bidrag til „Danskeren"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:
A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man klage til det stedlige Postvæser.. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der annoncerer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det annoncerede, bedes De altid omtale, at De saa Annoncen i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Her een Grund til de høje Priser: I 1909 fabrikerede Amerika 115,000 Automobiler. Disse alene — uden Hensyn til alle Reparationer — fordrede 460,000 Gummihjul, og den Kendsgerning forklarer, at Gummi er steget fra 80c til $2.50 Pundet. Og deraf følger atter Fordyrelsen af alt Gummi-Fodtøj i den Grad, at mange fattige Mennesker er udsat for at maatte gaa med vaade Fødder og lide Brud paa deres Helbred.

Det er underlige Bevægelser, der gaar igennem vor Tid. Paa den politiske Tumleplads, hvor Mændene saa længe har talt det store Ord og prøvet deres Kræfter, begynder Kvinden at trænge sig frem for at faa et Ord med i Laget og gøre sin Indflydelse gældende. Fra Kirkens Arbejdsmark, hvor Kvinden i lange Tider har gjort en beskeden Gerning og i flere Tilfælde staaet ved Roret eller gaaet i Spidsen for en god Sag — raabes og kaldes der nu paa Mændene. Ja, hvorfor ikke lægge Kræfterne sammen paa begge Omraader!

At den lutherske Kirke har en Pligt over for lutherske Studenter i Landets Universiteter, bemærker „The Luth.", det fremhævedes ved et Aftenmøde i Y. M. C. A.s Bygning i Philadelphia den 18. Feb. En „Cooperation Committee" af lutherske Præster og Lægmænd har taget Sagen i Haand. Det første Skridt i den Retning var et Fællesmaaltid, hvortil 60 lutherske Studenter og omtrent samme Antal lutherske Gæster fra Byen var indbudt. Der holdtes en hel Del Fem-Minutters-Taler, og Viceprovst Smith, der særlig forstaar at tiltale Studenter, beklædte Forsædet.

Giv os Mænd. Harry Hodges skriver i en Artikel i „The Lutheran" bl. a.: „Hvis der var nogen Tid i Kirkens Historie, da den behøvede sine Mænd, saa er denne Tid den nærværende. Hvor som helst Kirken findes, opstiger Raabet: „Giv os Mænd!" Dette Raab tydes af de fleste blot som et Opraab om at faa flere Præster. Men dersom Kirken i denne Tid og Generation skal holde Stand og udføre sit Arbejde, saa maa den kalde sine læge Sønner til Hjælp. For Lægmanden har sin Plads i Kirken saa vel som Præsten, og som Kirken ikke vilde være arbejdsdygtig uden Præstestanden, saa er den heller ikke arbejdsdygtig uden Lægstanden". — Man forstaar, at her ikke alene eller særlig tænkes paa Lægmands Prædiken eller Vidnesbyrd, men overhovedet paa lægе Medlemmers Virksomhed.

Kan Taft løse Opgaven?

I et Land med Folkestyre som dette har Folk ikke alene Ret og Frihed til at følge med Begivenhedernes Gang og holde Øje med de styrendes Foretagender,— det er vor Pligt. Gør vi det ikke, saa er vi ikke skikkede til at kaste vor Stemme paa Valgdagen.

Vi forsøger da ogsaa efter Evne at følge med, hvad Regeringen i Washington foretager sig. Og det er vi saa langt fra ene om. Præsident Tafts Administration har indtil denne Dag haft kritiske Øjne nok rettet paa sig.

Det bør nu ikke forundre nogen, om Modpartiet kritiserer og finder Fejl ved det styrende Parti. Det venter man ikke anderledes.

Men Tafts Administration har været Genstand for Kritik af andre end Modpartiet. Hans eget Partis progressiveFløj er heller ikke tilfreds og Folket i sin Helhed synes ogsaa at nære Utilfredshed.

Hvorvidt saadan Utilfredshed saa er berettiget, det er naturligvis en anden Sag. Det er ikke al Slags Utilfredshed man har Grund til at være glad ved.

Vi er nu ikke med paa at sige, at Taft har været utro imod hvad Partiet lovede i sit Valgprogram, eller hvad han selv lovede i sine Valgtaler eller i sin Modtagelsestale.

Heller ikke kan vi være med paa at mene eller sige, at han har holdt ud til eller er overvundet af „Insurgenterne".

Hans Budskaber og Indstillinger til Kongressen tyder paa det modsatte. Vi mener altsaa, at han er ærlig og har været tro baade mod Partiets og sine egne Løfter og imod den saakaldte „Roosevelts Politik".

Men dermed er slet ikke sagt, at han kan løse Opgaven. Og hvad mener vi saa med Opgaven?

Jo, dermed mener vi, kort sagt, Gennemførelsen af den Roosevelt-ske Politik.

Efter vor Forstaaelse har det republikanske Parti løst mange store Opgaver og styret til megen Velsignelse for Landet.

Vi behøver blot at nævne Slaveriets Afskaffelse, „Homestead" Loven, Patentloven og Beskyttelsestolden. At de under disse Skridt liggende Princippers Gennemførelse har tjent til at hæve Landet, fremskynde dets Udvikling og befæste dets Industri i uberegnelig Grad, det kan ikke kan nægtes.

Men Tiderne forandres. Udviklingen fremkalder nye Forhold med nye Krav. Og det maa et politisk Parti, der skal blive ved at være dygtige til at staa ved Statsskibets Ror, forstaa. Det skal forstaa at optage og løse Opgaverne, de nye Forhold stiller.

Og saa vidt vi skønner, har ingen Præsident siden Abraham Lincoln forstaaet sin Tids,Forholdenes, Krav som Præsident Roosevelt.

Det republikanske Partis Lovgivning i tidligere Tider gav Kapitalen og Talentet Evnerne, Lejlighed til at virke og udfolde sig. Den slap Kræfterne løs.

Med det samme gav den Anledning til at skabe Velstand. Men den kaldte ogsaa Konkurrencen frem, og dermed gav den de stærke og evnerige Medlemmer i Samfundet Anledning til at skubbe de svagere til Side, at træde paa dem.

Enhver Sag har sine to Sider. Konkurrencen, Kapløbet, udeblev ikke, og efterhaanden begyndte Konkurrencen at slaa over i Monopol.

Det republikanske Parti havde fostret en Fjende ved sin egen Barm. Den viste sig i Form af Trusts og monopolistiske Korporationer, —Udsugere.

Der var skarpsynede Hoveder nok til at gennemskue en Industris Fordele og Velstandskildernes Værdi. De erobrede disse og tilsneg sig Eneret paa indbringende Trafik.

Det blev Tidens Opgave at sætte en Stopper for saadant Overgreb, at kontrollere Benyttelsen af de Rettigheder, der var givet Kapitalen, at beskytte den svagere Del af Folket i Konkurrencen.

Det saa Roosevelt klart. Han viste det ved at stille „Publicitet", Konkurrencens Opretholdelse, Kontrollering af Trusts og store Korporationer og „Konservation" af Landets Velstandskilder paa sit Partis Program, ved at skabe, hvad vi nu kalder „Roosevelts Politik".

Men nu Taft — kan han løse Opgaven? Vi har vore Tvivl.

Der er noget, vi ikke synes om,— og dette noget er den Hævden af, at han er sit Partis Hoved og Leder, og den Talen om Harmoni indenfor Partiet, som er kommen frem af og til i den senere Tid.

Det er skønt nok, at Taft farer med Lempe, og at han prøver paa at faa noget sat igennem paa den Maade, og som sagt mener vi, at han prøver ærligt nok.

Men Sagen er, at man her har med mægtige Modstandere, Fjender, at gøre, og den saakaldte Rooseveltske Politik gennemføres ikke uden ved Kamp og Styrkeprøve. De, der sætter sig saa haardnakket og sejglivet imod, de skal overvindes.

Og her gælder det slet ikke om Partisejr. Det gælder om en retfærdig Sags Sejr. Partiet er i og for sig intet. Det er den retfærdige Folkesag, som man danner Parti om, der har Betydning.

Lad Partiet tabe og falde, naar blot Sagen sejrer. Og kan det republikanske Parti ikke sætteSag over Partiinteresser, kan det ikke reformere sig selv, saa vil Tabet reformere det ved at sætte det fra Magten.

Det er altsaa vort Syn paa Sagen og Stillingen, at den foreliggende Opgave ikke kan løses paa den Maade, Taft tager fat.

Ligesom Slaveriets Afskaffelse og andre store Mærkesager sejrede gennem Kamp, saaledes skal ogsaa den nu foreliggende Opgave sejre gennem Kamp.

Lad Modstanden være stærk og haardnakket — den skal simpelthen overvindes af Retfærdigheden, som dog er stærkere.

Bølgeblink.

(Af Pf.)

Man kan lære, saa længe man lever, siger det gamle Mundheld. Allerede længe har jeg vidst, at Danskerne og Tyskerne hver for sig mener at være noget særdeles udmærket, saa særlig højt, saa at sige i Vorherres Kridthus. Og saa opdager jeg, at allerede John Milton (1608—1674) havde fuld Klarhed over, at det dog alligevel ikke var os eller vore Naboer mod Syd, men derimod Englænderne, der staar som Nr. 1 hos ham i Himlene. I Værket „Areopagitica" udvikler denne dygtige Forfatter og store Digter, hvorledes Himmelen i sin Gunst og Kærlighed havde udset den engelske Nation til at være et særligt udvalgt Redskab til at kundgøre og iværksætte Europas Reformation, men at denne Beslutning forhindredes af de stivnakkede engelske Prælaters Modstand mod „den guddommelige Wycliff". Og, siges der videre, havde det ikke været for disse stædige Herrer, var maaske hverken Huss eller Hieronimus, ja ikke engang Luther og Calvin nogen Sinde bleven kendt af Navn.

„Og naar Gud nu paany har besluttet at begynde en ny og stor Periode i sin Kirke, ja endog at reformere selve Reformationen, hvad gør han da andet end at aabenbare sig for sine Tjenere, og, som han har for Skik, først for sine Englændere."

Aa, ja, det er nu alt sammen saa meget godt, gamle Milton! Du har samme Syn paa Sagen som alle vi andre. — Hvad os Danske her i Adspredelsen angaar: vi er fuldkommen sikre paa, at vore Børn ikke kan lære Religion ordentlig i det engelske (i det engelske, Milton!). Og Tyskerne, der er stedt i den samme Adspredelse, varsler, at deres Gud er en Tysker.

Vi har alle een Mening, Milton. Det er os, der er Nr. 1.

* * *

For en Række Aar siden kundgjorde en dengang nylig indsat Biskop hjemme i Fædrelandet, at naar han nu kom omkring paa Visitatser, maatte hans Præster indrette sig paa, at der ikke skulde skænkes Vin ved de dermed forbundne Gæstebud i Præstegaardene.

Dertil var der en Præst (men dog ikke i vedkommende Biskops Stift), som offentlig gjorde Ophævelser, fandt det høsft upassende for en Kirkens Tilsynsmand at skrive saadan noget. For hans personlige Vedkommende, sagde han, vilde han ikke lade sig kommandere eller taale Tilrettevisning, hvis han fandt Behag i at tage „et godt Glas Vin" til sin Mad, o. s. v.

Nej, bevar's vel! Han var en sikker Mand. Fjernt fra ham enhver Hensyntagen! Den gode, gamle Skik at forbinde Visitatsen med saadan hvad man kalder et lille festligt Knald i Præstegaarden, hvor man tog sig „et godt Glas Vin" (ad Gangen naturligvis!). og hvor man fik sig en lille munter Svingom med Herremandens smukke Datter— skulde nogen vove at røre ved denne hævdvundne Institution!

Aa, der er dog det, der er bedre end en Statskirke.

Under et Møde, som den berømte og virkelig dygtige Mrs. Parkhurst afholdt i New York, var der en Tilhører, som stillede hende det Spørgsmaal: om hun nu i Grunden dog ikke maatte indrømme, at Kvindens naturlige Kald ligger i Hjemmet. Fruen, hvem dette Spørgsmaal naturligvis ofte mødte, betragtede med ægte Diplomati Sagen fra den humoristiske Side og svarede slet ikke paa det, idet hun smidigt gik over i sit Yndlingsemne.

Mindre heldigt gik det for en social-demokratisk Talerinde en Gang i Hamborg. Hun havde i Vuggegave faaet et letflydende Taleorgan, der kunde gaa i timevis, som det var smurt. Ved nævnte Lejlighed kom hun ogsaa ind paa Kvindens Stemmeret. Og med sædvanlig Salvelse udviklede hun i sit Blomsterisprog dette mægtige Emne. Men saa — midt i en af hendes mest polerede, fyndige, glødende Sætninger opløftede en Havnesjover sin Røst, idet han i sin egen Dialekt højt og lydeligt sagde: „Die Supp' kockt över!" — Stormende Jubel og Munterhed, som ingen Ende vilde tage. Fruen maatte derpaa, benauet, forstyrret og rødblussende, som hun var, forlægge sin Virksomhed til et mere gunstigt Tidspunkt.

* * *

Det hører ikke til Sjældenheder, at vore dansk-amerikanske Blade anvender engelske Ord, ligefremt oversatte. Der er f. Eks. „leve". —Naar det saaledes hedder: „N. N. levede derefter fem Aar i Iowa", da vilde den naturlige, dialektiske Paralel dertil være: „Og de følgende fem døde han i Nebraska". — Det at leve bestemmes ved Tid, Aar, Dage. Man „lever" ikke i Iowa — der bor man. Man lever i Aar. — Stundom siges der ogsaa: „Han levede i Iowa til sin Død". Højst sandsynlig! Man plejer i Reglen at leve, til man dør, ikke sandt, baade i Iowa, Nebraska og andet Steds.

Om jeg nu mener mig at være Autoritet? — Ingenlunde! Kun Jagttager. Jeg har aldrig fundet nævnte Udtryk brugt saaledes af Mænd hjemme — eller hjemmefra, men som sagt jævnligt herovre hos os selv, vi, der jo kun saadan efterfattig Lejlighed har kunnet „pick up an education".

Og med det samme een Ting til. Man maa aldrig begynde en Artikel eller Meddelelse med „Ja". Thi dette Ord forudsætter noget umiddelbart forudgaaende, som føres videre ud, forklares nærmere.

Hvo kan blive salig?

Tale af Albert Lunde i Garnisons Kirke i København.*)

(Fortsat fra Side 3.)

Til Slut vil jeg sige noget i en Retning, som ikke saa mange er udsatte for, tænker jeg.

Jeg rejste engang med Jernbanen i Norge. Der kom en Handelsrejsende hen og satte sig ved Siden af mig, han kendte mig fra Møderne i Kristiana. Han vilde gerne tale med mig og gøre mig et Spørgsmaal.

„Tror ikke du," sagde han, „at det er muligt at blive en Kristen og blive frelst uden at tro paa Jesus Kristus? Naar man tror paa Gud, beder til Gud, kan man saa ej blive salig uden at man tror paa Jesus Kristus?"

Jeg havde da aldrig mødt et lignende Tilfælde og et saadant Spørgsmaal. Jeg tav en Stund,

*) Efter „Kr. Dgbl."

men saa var der et Ord, der blev levende for mig.

Jeg slog op den Bibel, jeg har her, og pegede paa Ap. G. 4, 12: „Og der er ikke Frelse i nogen anden, thi der er og ikke noget andet Navn under Himmelen givet iblandt Mennesker, ved hvilket vi skulle vorde frelste."

Saa lukkede jeg Bogen, gik fra ham og sagde ikke et Ord mere.

Nogle Maaneder efter ved et Møde i Kristiania kom den samme Mand hen til mig.

„De Ord, De viste mig den Dag," sagde han, gjorde mig urolig, jeg kunde aldrig faa Fred i, hvad jeg før havde troet. Men nu kan jeg fortælle Dem, at jeg har fundet Freden i det Navn."

Det er det Navn, der er givet Mennesker til Frelse, og uden om det Navn er der ikke Frelse, skrives der.

Maatte vi sætte det Navn højt, bære hans Banner højt, saa Verden maatte lære at kende ham, der er mægtig til at frelse.

— — —

Det er nogle af dem, Skriften lærer, ikke kan blive frelste.

Mon der er nogen herinde, der finder sig selv blandt dem? Mon du er blandt dem?

— — —

Jeg vil derefter gerne tale om, hvem Skriften lærer kan blive frelste.

Syndere kan blive frelste, endog de største blandt Syndere.

I 1. Tim. 1, 15 skriver Paulus: „Det er en troværdig Tale og alde les værd at annammes, at Kristus Jesus kom til Verden at gøre Syndere salige, blandt hvilke jeg er den største."

Jeg tænkte i lang Tid, naar jeg læste dette Vers: Paulus overdrev, naar han kaldte sig selv den største blandt Syndere.

Men jeg har ikke det samme Syn den Dag i Dag. Jeg synes derimod, jeg maa sige: Jeg forstaar dig saa godt, Paulus, naar du siger dette **om dig selv.**

Hvad havde han gjort? Han havde gjort det, som ogsaa du, hvis du har gaaet samme Vej, vil komme til at se som den værste af alle Synder.

Han havde forfulgt Guds Menighed. Det var, som al hans Synd væltede frem, naar han saa, hvad han havde gjort.

Han tænkte paa den Dag, da han saa, hvorledes de stenede Stefanus, han havde selv stemt derfor, han fandt Fornøjelse i at se paa Stenene, som ramte ham.

Han tænkte paa de andre, han havde slæbt frem for Raadet. Han mindedes de Ord: „Hvad I have gjort mod en af disse mine mindste, det have I gjort imod mig".

Naar jeg tænker paa den Vej synes jeg ikke, jeg undres over, at han kalder sig selv: „Den største blandt Syndere."

Taler jeg til nogen her, som tænker paa en lignende Synd?

Maaske ikke værst for dig, at du har sværget, at du ikke kan finde et Bud, som du ikke har overtraadt men du tænker paa nogen, som du har været et Redskab til at faa bort fra Gud. Er du her?

Der var en Kvinde, der sagde til mig: „Der er een Synd, der staar som utilgivelig for mig — min Moder var syg, laa paa sin Dødsseng, og da hun bad mig om Bibelen og vilde læse i den, saa tog jeg Bibelen fra hende og gemte den. Mor gik ind i Evigheden, Mor bad mig om at give sig den, men jeg —."

Hvis nogen staar paa den Plads og siger: „Der er ingen, der har synd som jeg, det er Helligbrøde, jeg har begaaet," da vil jeg sige til dig: den største blandt Syndere var Frelse vederfaret, den største Synder kunde blive frelst.

Mærk dig, Gud har aabnet en Vej ogsaa for en saadan.

Jeg skal ej forsøge paa at paapege nogen anden Synd. Men der er mange Eksempler paa Mennesker, der var dybt sunkne i Synd, men som dog blev frelst.

— — —

Der er en anden Klasse Mennesker, som kan blive frelst.

Den Mand, der er for svag til at modstaa Synden i egen Kraft, kan blive frelst.

Du kan se det i Juda V. 24 og Joh. 1, 12.

Jeg møder ikke saa sjældent dem, der siger: „Det lykkes aldrig for mig, jeg har ingen Kraft til at modstaa Synden."

Dette er saa sandt; naar det bliver sagt, røber det et sandt Kendskab til sig selv.

En ung Mand sagde ved Mødet i Gaar Aftes: Jeg kan nok tro, at Gud vil tage imod mig, men jeg kan ikke tro, at jeg kan blive bevaret."

Vi slog op Joh. 1, 12: „Men saa mange, som ham annammede, dem har han givet Magt at vorde Guds Børn, dem, som tro paa hans Navn."

„Altsaa," sagde jeg til ham, „har du ingen Magt selv, han vil give dig Magt til at blive et Guds Barn og bevares som et Guds Barn."

Da den unge Mand saa de Ord, bøjede han sine Knæ og sagde til Gud: „Tak, kære Gud, det har jeg aldrig set før."

Den, som ingen Magt har selv til at modstaa Synden, kan blive frelst, Gud vil give ham Magt.

Derfor behøver ingen at holde sig borte af den Grund. „Jeg giver dem et evigt Liv," har Jesus sagt, „og de skulle ingenlunde fortabes, og ingen skal rive dem af min Haand. Min Fader, som har givet mig dem, er større end alle, og ingen kan rive dem af min Faders Haand."

Det staar for mig saa, at den, der har det Kendskab til sig selv, at han ej kan blive bevaret i egen Kraft, har meget større Chance for at blive bevaret end den, som har andre Tanker. Thi han har lært sig selv at kende som den, der trænger til en Magt udefra til at blive bevaret.

Lad dette da ej hindre dig i at overgive dig til Gud.

— — —

Ogsaa den kan blive frelst, der tror, at han har begaaet den utilgivelige Synd, naar han vil komme til Jesus.

Tag Joh. 6, 37, der har Frelseren sagt: „Den, som kommer til mig, skal jeg ingenlunde kaste hen ud."

Aa, hvor altomfattende det Ord er. Jeg kan maaske bedst belyse, hvad dette vil sige, ved at fortælle, hvad der engang hændte mig.

Der var for en tre Aar siden en Læge, der ringede mig op og spurgte mig, om han maatte sende en Kvinde op til mig, som var meget nær Sindssyge, om hun ikke var sindssyg. „Det Ord, som hun bestandig gentager," sagde Lægen, „det er: „Jeg har syndet imod Guds Aand — der er ingen Redning for mig."

„Vi kan jo forsøge," svarede jeg, „jeg kan i hvert Fald tale med hende, jeg skal gøre det bedste, jeg kan."

Kvinden kom. „Ja, det kan ej nytte at komme," sagde hun, „thi jeg skal sige dig, der er ingen Frelse for mig."

„Vil du komme til Jesus?" spurgte jeg.

„Ja, men jeg kan ikke."

Da pegede jeg paa dette Vers. „Læs det højt," sagde jeg.

Da hun havde læst det, sagde hun: „Men jeg har syndet mod den Helligaand."

„Staar det der?" spurgte jeg. „Læs, hvad der staar."

Hun læste det om og om igen.

„Der staar jo bare „den, som kommer", sagde den fortvivlede Kvinde.

„Ja, ikke nogen anden Betingelse, bare „den, som kommer".

Det var, som alt Mørke svandt fra hendes Sjæl, hun takkede Gud. Hun har siden gennem alle disse Aar levet som en lykkelig Sjæl.

O, lad mig raabe det ud: „Den, som kommer til mig," skal jeg ingenlunde kaste hen ud." Den kan blive frelst, som kommer til Jesus.

Saa maa I selv afgøre, hvad I vil.

Men hvor godt det var, om en maatte gaa herfra i Aften og sige: „der er dette bestemte, som hindrer mig."

Vej de paa Vægtskaalen: er det da saa meget værd, er det værd, at det skal hindre dig fra at blive en Kristen?

Gud hjælpe og gøre os stille for sit Ord.